

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 3/4 (402/403)

1982 birželio 1

VOKIETIJOS LB TARYBOS NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

vyko 1982 kovo 13 Romuvoje. Atidarė Prezidiumo pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis 9,35 val. Iš 15 Tarybos narių dalyvavo 12: Vincas Bartusevičius, tėv. Alfonsas Bernatonis, Mečys Buivys, Marija Dambriūnaitė-Šmitienė, Jonas Kavaliūnas, Arminas Lipšys, Justinas Lukošius, Eugėnija Lucienė, Juozas Sabas, Andrius Šmitas, Jonas K. Valiūnas ir Živilė Vilčinskaitė-Grodbergienė. Neatvyko 3 nariai: dr. Gerhardas Bauras, Kestutis Ivinskis ir kun. Vaclovas Šarka.

Priimta su kvietimu į suvažiavimą visiems Tarybos nariams išsiuntinėta 14 punktų darbotvarkė. Balsams skaičiuoti pakviesti M. Buivys ir A. Lipšys.

Kadangi praėjusio Tarybos suvažiavimo protokolą visi nariai yra gavę prieš šį suvažiavimą, jis priimtas be skaitymo.

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas Jonas K. Valiūnas pranešė metinę Valdybos veiklą. Per kadencinius metus Valdyba posėdžiavo 6 kartus. Vokietijos LB narių skaičius jau daugelį metų pastovus: vieni miršta - įstoja nauji. Per pr. metus įstojo 11 narių, apie tiek pat numirė. Iš viso yra apie 1.000 narių, susispietusių į 30 apylinkių. Vokietijoje veikia dvi lietuvių tautinių šokių grupės - Vasario 16 gimnazijos ir Müncheno' RATUKAS -, 1 vargo mokyklėlė Munchene.

Įvairius renginius ruošia Vokietijos LB Valdyba ir apylinkės. Maždaug pusė LB apylinkių suruošia po daugiau ar mažiau minėjimų ir kitų renginių. Savo kadenciniais metais uoliai pasidarbavo LB Valdyba. 1981 birželio 21 suruošė 40-jų sukilimo prieš sovietinį okupantą ir Lietuvos valstybingumo atstatymo metinių minėjimą su mokyt. A. Šmito paskaita, kun. J. Dėdino surežisuotu mokinių montažu ir dainomis. Nuo liepos 19 iki rugpjūčio 9 Romuvoje stovyklavo 35 lietuvių šeimų vaikai. Vadovavo Valdybos sekretorė Ž. Vilčinskaitė, E. ir R. Baliuliai ir kt.

Europos kraštų LB vadovų suvažiavime rugpjūčio 6 Gouvieux pilyje (netoli Paryžiaus) Vokietijos LB Valdybai atstovavo jos reikalų vedėjas J. Lukošius ir išdininkas R. Tendzegolskis. VLB Valdyba per savo reikalų vedėją dalyvavo ir Pabaltiečių dienoje Annaberge rugpjūčio 21 ir 22 bei Nordrhein-Westfalijos LB vadovų pasitarime.

Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas vyko lapkričio 6-8 Romuvoje su J. K. Valiūno paskaita apie LB tikslus bei priemones jiems įgyvendinti, V. J. Damijonaičio pranešimu apie Vokietijos LB veiklą, kitais pranešimais ir diskusijomis, rezoliucijomis bei draugišku pobūviu, žiūrint filmus, skaidres, šnekučiuojantis ir dainuojant.

Š. m. vasario 27 Hüttenfeldo Bürgerhause surengtas šaunus Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 64-ųjų metinių minėjimas, sutraukęs apie 400 dalyvių. Paskaitą skaitė prof. dr. J. Eretas iš Baselio, dainavo Krefeldo operos solistas Rič. Daunoras, pianinu palydimas tos operos dirigento Grybovo. Gimnazijos mokiniai šoko tautinius šokius. Minėjimą aprašė 6 vokiečių dienraščiai, filmavo šveicarų televizija iš Lugano.

Pranešėjas siūlė rinkti Valdybą ne vieneriems, bet trejiems metams, t. y.

tam pačiam laikotarpiui, kuriam renkama ir Taryba.

Iždininkas Ričardas T e n d z e g o l s k i s perskaitė ir paaiškino 1981 samatos vykdymą. Per pr. metus turėta 53.185,61 DM pajamų ir tiek pat išlaidų. Didžiausią pajamų poziciją sudarė vokiečių valdžios parama 27.000,--DM, nuoma už butus 10.446,50 DM ir t.t. Stambiausios išlaidų pozicijos: algos tarnautojams (reikalų vedėjui ir buhalteriiui) 18.757,31 DM, vaikų vasaros stovyklai 12.736,06 DM, pastatų draudimams 3.829,02 DM, paskolų grąžinimui ir %% už jas 2.505,--DM ir t.t.

Kontrolės komisijos protokola perskaitė kontrolierė Eugenija L u c i e n é . Iš jo klausytojai sužinojo, kad Kontrolės komisija (Eug.Lucienė, J.Sabas ir A.Veršelis, senj.) Vokietijos LB Valdybos kasos ir ūkio atskaitomybę už 1981 tikrino 1982 sausio 22 bei 29 ir rado, kad ji vedama tvarkingai. Siūlė: a) tvirtinti Vokietijos LB Valdybos 1981 gruodžio 31 balansą bei pajamų-išlaidų apyskaitą už 1981 ir atleisti Valdybą nuo atsakomybės ir b) gyvenamo namo remontui išleisti samatoj numatytą 3.000,--DM sumą (1981 išleista tik 147,91 DM).

Garbės teismo pirmininkas Justinas L u k o š i u s pranešė, kad jokių skundų kadenciniais metais negauta.

Vasario 16 gimnazijos rūpesčius ir vargus bei džiaugsmus nušvietė Kuratorijos valdybos pirmininkas tėv. Alfonsas B e r n a t o n i s . Šiuo metu mokosi 63 mokiniai: 50 iš Vokietijos, 9 iš JAV-bių, 2 iš Anglijos, 1 iš Venecuelos ir 1 iš Australijos; 33 mergaitės ir 30 berniukų; 36 katalikai ir 27 evangelikai. Juos moko 22 mokytojai: 13 lietuvių (12 dirba pilnu etatu ir 1 nepilnu) ir 9 vokiečiai (1 pilnu ir 8 nepilnu etatu). Administracijoje bei ūky darbuojasi 10 tarnautojų ir darbininkų. 1981 turėta 1.143.426,--DM išlaidų. Vieno mokinio išlaikymas ir mokymas per mėnesį kainavo 1.500,--DM. Tėvai moka po 300,--DM už vaiką.

Gimnazijos rūpesčių grandinę sudaro: mokinių skaičiaus padidėjimas, gavimas pastovesnių mokytojų, pastatų remontas, surinkimas daugiau aukų, direktoriaus J.Kavaliūno grįžimas į JAV-bes šių mokslo metų pabaigoje ir kt.

Į laimėjimų sąrašą pranešėjas įtraukė: per 32 metus gimnazijoje mokėsi apie 1.000 jaunuolių, kurių 112 ją baigė ir bent 70 įsigijo akademinis laipsnis; lietuvių išėvija ir vokiečių įstaigos rėmė ir toliau žada gimnaziją remti; buvę gimnazijos auklėtiniai užima vadovaujamas vietas Vokietijos LB ir pačioje gimnazijoje. Tai leidžia viltingai žvelgti į ateitį. Kaip šviešų įvykį suminėjo ir 1981 vasarą sukviestą buvusių mokinių bei darbuotojų pirmąjį suvažiavimą su apie 300 dalyvių. Dėkojo visiems rėmėjams, ypač BAL-Fui, remiančiam mokyklą nuo pat įsikūrimo, mokinių tėvams, Vokietijos lietuvių bendruomenei ir čia susirinkusiems jos atstovams.

Apie Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos veiklą informavo jos valdybos išdininkė Živilė V i l č i n s k a i t ė . 1981 balandžio 30 - gegužės 3 įvyko lietuviško jaunimo sąskrydis su rally varžybomis, paskaitomis, simpoziumu, talentų pasirodymu. Liepos 26 - rugpjūčio 2 surengtas stovyklinis seminaras su paskaitomis, laužais, dainomis, iškydomis ir kitomis pramogomis. Į vadovavimą įsijungė žymusis jaunimo organizatorius tėv.Antanas Saulaitis iš Čikagos.

Vokietijos LJS nariai dalyvavo Pabaltiečių jaunimo suvažiavime Annaberge 1981.X.30-XI.1. Ten lietuviai turėjo savo susirinkimą, kuriame apsvarstė organizacinius reikalus ir išsirinko naują valdybą: pirmininkas stud.Keštutis Ivinskis, vicepirmininkė Ramunė Buvienė, sekretorius Rimantas Gumuliaskas ir išdininkė Živilė Vilčinskaitė. Leidžiamas lietuviškas dainorėlis su daugiau kaip šimto dainų tekstais ir gaidomis.

Diskusijose išryškėjo Vokietijos lietuvių pageidavimas, kad Romuvoje kasmet būtų rengiamos Joninės.Aptartas lietuviško kryžiaus Augsburgėje likimas. Jo remontui net ir pinigai buvę renkami. Nutarta išaiškinti kur jie yra, ir juos gavus, panaudoti kryžiaus atnaujinimui.

Po diskusijų patvirtintas Vokietijos LB Valdybos 1981.XII.31 balansas 1.240.251,34 DM ir 1981 pajamų-išlaidų apyskaita 53.185,61 DM, atleidžiant Valdybą nuo atsakomybės.

Paryškinus kai kurias išlaidų pozicijas 1982 ir 1983 samatose, jos priimtos: 1982 samata 58.070,--DM ir 1983 - 65.170,--DM.

Svarstant veiklos gaires, išryškėjo vieninga mintis, kad Vokietijos LB Valdyba iki šiol ruoštus renginius - centrinių Vasario 16 ir Baisiojo Birželio minėjimus, vaikų vasaros stovyklą, sodo šventę, LB darbuotojų suvažiavimą - ir toliau rengtų, apie juos plačiai painformuodama lietuviška visuomenę per INFORMACIJAS ir asmeninius kvietimus.

Daug dėmesio skirta Vasario 16 gimnazijos parsinimui pasaulio lietuviuose ir jos mokinių skaičiaus didinimui. Su tuo klausimu susijęs ir visų Vokietijoje gyvenančių lietuvių adresyno sudarymas.

Po ilgesnio kandidatų siūlymų ir jų atsisakinėjimų į naują Vokietijos LB Valdybą išrinkti: V.Bartusevičius, Ramunė Buivienė, M.Dambriūnaitė-Šmitienė, V.J.Damijonaitis ir Ž.Vilčinskaitė.

Išrinkus Ž.Vilčinskaitę į valdybą, jos vieton teko jieškoti kito VLB Tarybos prezidiumo sekretoriaus. Juo išrinktas Mečys B u i v y s .

Kontrolės komisija sudaryta iš Eugenijos Lucienės, Juozo Sabo ir Ričardo Tendzegolskio.

Garbės teismas: pirmininkas Justinas Lukošius, pavaduotojas Arminas Lipsys ir nariai - Juozas Sabas bei Andrius Šmitas.

Vokietijos LB atstovais į VI Pasaulio LB Seimą 1983 Čikagoje išrinkti: tėv.Alf.Bernatonis, Eug.Lucienė, M.Dambriūnaitė-Šmitienė, J.Sabas, A.Šmitas ir J.K.Valiūnas. Vokietijos LB ex officio tame Seime dar atstovaus 1983 VLB ir VLJS valdybų pirmininkai.

Nutarta pasveikinti Vašingtone įsteigtą Krikščionių disidentams Sovietų Sąjungoje pagelbėti komitetą (CREED) ir pasiųsti popiežiui Jonui Pauliui II, Lenkijos primui J.Glemp ir Lomžos vyskupui M.Sasinowskiui šio turinio laiškus: - Vokietijos LB Tarybos narių metinis suvažiavimas, atstovaujas Vokietijos lietuviams, atkreipė dėmesį į skriaudą, daromą Lenkijos bažnytinės vyriausybės Seinų lietuviams, nuodant jiems lietuviškų pamaldų Seinų katedroje. Tuo savo elgesiu Seinų ir Lomžos katalikų dignitoriai ne tik pažeidžia tautinius lietuvių jausmus, bet ir atstumia juos nuo Katalikų Bažnyčios. Mes remiame Seinų lietuvių katalikų visuomenės reikalavimą leisti lietuviškas pamaldas Seinų katedroje ir maloniai prašome jį patenkinti. -

Tėv.Alf.Bernatonis padėkojo kadenciją baigusiai Vokietijos LB Valdybai už uolų darbą ir palinkėjo sėkmės naujai Valdybai. Sugiedotas Lietuvos himnas. Suvažiavimas baigtas 18 val.

Po vakarienės namo neišskubėję Tarybos nariai su Hüttenfelde gyvenančiais tautiečiais susirinko į Kurpfalzo svetainę pavakaroti, o naujoji Valdyba tuo metu pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Vingaudas J.Damijonaitis, vicepirmininkė Živilė Vilčinskaitė, sekretorė Marija Dambriūnaitė-Šmitienė, išdininkas Vincas Bartusevičius ir narė Ramunė Buivienė.

D ü s s e l d o r f

Vokietijos LB atstovybė Nordrhein-Westfalijoje š.m. balandžio 3 surengė NRW sostinėje Lietuvių dienos renginio aprasymo negavę, pasinaudojame Ingridos Iurwin reportažu š.m.balandžio 5 "Westdeutsche Zeitung" (Düsseldorfer Nachrichten) Nr.80 savo skaitytojams painformuoti.

Straipsnis pavadintas "Kalba - dvasinė tvirtovė. Įspūdinga šventė Werstene". I.Purwin rašo: "Nordrhein-Westfalijos lietuvių bendruomenė savo Tėviškės dieną šventė katalikų Šv.Marijos Rožinio bažnyčios salėje Werstene. Po bendrų pamaldų vyko iškilminga dalis daugiausia savo krašto kalba, kurią lietuviai, nors būdami sovietine respublika, išlaiko kaip savo tapatybės tvirtovę ir kurią yra įsivedę mokyklose ir universitetuose.

Savo kalboje kun.dek.V.Šarka iš Hamburgo pabrėžė, kad šiai šventei progą teikia besiartinančios Velykos, 1918 vasario 16 paskelbta Nepriklausomybė ir šv.Kazimiero diena kovo 4. Kalbėtojas priminė ne tik didelę ir gražią

lietuvių tautos praeitį, bet ir jos liūdnius laikus. Vis neužmirštamasis per 22 (1918-1940) laisvės metus suklestėjęs ūkinis bei kultūrinis gyvenimas ir 50.000 laisvės kovotojų mirtis, kuri nebuvusi veltui. Jau 40 metų tikintieji ir kunigai labai persekiojami, tremiami į Sibirą netgi po Helsinkio susitarimų dėl žmogaus teisių. Nepaisant to, 75% vaikų apkrikštijami ir daugiau negu 2/3 visų jaunavedžių tuokiasi bažnyčioje.

Šarka, kuris per Brežnevo lankymąsi Bonnoje reikalavo laisvo tikėjimo išpažinimo Lietuvoje, prašė neužmiršti Pabaltijo tautų, nes 'mes reikalingi Dievo ir žmonių pagalbos'. Buvusi rytprūsė Iris Borup tos dienos proga dėkojo lietuviams ūkininkams, kurie, nepaisydami gresiančio pavojaus, 1947 išgelbėjo ją nuo bado mirties.

Šventą įrėmino Vidos Vaitkutės dainuojamos lietuvių liaudies dainos ir Danguolės deklamuojami eilėraščiai. Meno parodoje buvo išstatyti paveiks-lai, medžio drožiniai, audiniai ir gintaro papuošalai".

R o m u v a

Š.m. balandžio 4 VLB Romuvos apylinkės valdyba sukviėtė narius visuotinio susirinkimo. 15 val. suvažiavo apie 20 tautiečių. Pirmininkavo A.Šmitas, sekretoriavo dr.O.B.Šreifeldienė.

Apylinkės pirmininkas Arminas L i p š y s pranešė, kad 1981.II.15, pradėdant kadenciją, buvo 55 nariai, įstojo 6 nauji, tad šiuo metu yra 61 narys. Nusiskundė, kad ne visi laiku susimoka solidarumo įnašus. Pasi-tarti ir pabendrauti nariai renkasi kiekvieną mėnesį. Surengtas susitiki-mas su rašytoju Algirdu Landsbergiu, iškyla, du karnavalai, išleisti keli aplinkraščiai. Pasinaudojant nemokamu paštu, išsiųsta 15 vertingų siuntini-ų Suvalkų lietuviams. Apylinkė sutvarko ir prižiūri Hüttenfeldo kapinė-se palaidotų tautiečių kapus. Įrengtas apylinkės albumas. Apylinkės nariai paveikliai prisideda prie ruošimo visų lietuviškų renginių Romuvoje ir Hüt-tenfelde.

Iždininkė Liucija R i t e r i e n ė painformavo, kad 1981.II.15 perėmė 483,83 DM. Nuo tos dienos iki šio susirinkimo gauta 1.397,70 DM, išleista 630,57 DM. Kasoje - 1.250,96 DM. Šiomis dienomis bus įmokėta VLB Valdybai 70% narių solidarumo įnašų. Kontrolierius Antanas Veršelis, senj., kasą patikrino ir rado, kad ji vedama tvarkingai.

Apylinkės valdyba - pirmininkas Arminas Lipšys, sekretorė Marija Šmitienė ir iždininkė Liucija Riterienė - priprašyta padirbėti dar vieną kadenciją. Nutarta š.m.balandžio 23 susirinkti paruošti siuntinių Lenkijos lietu-viams.(Šįkart išsiųsti 7 siuntiniai). Visi pasirašė sveikinimo kortelę sanatorijoj gydymai veikliai apylinkės narei Bronei Lipšienei.

----- xXx -----

M O T I N O S D I E N A

H a n a u

Motinos diena čia atšvęsta gegužės 2. Šv.mišias už motinas Šv.Dvasios baž-nyčioje aukojo ir pamokslą apie motinos meilę pasakė tėv.Alf. Bernatonis. Motinų pagerbimas vyko tos bažnyčios jaukioje salėje. Pradėjo VLB Hanau apylinkės pirmininkas A.Kemeraitis. Programą pateikė Vasario 16 gimnazijos darbuotojos ir mokinės. Mokyt.Dalia Grybinaitė kalbėjo apie Motinos die-nos pradžią ir jos išsiplėtimą. Daug gražių žodžių pasakė apie savo mamy-tę. Mokinių chorelis, vadovaujamas D.Grybinaitės, padainavo 3 daineles apie motiną. Mokinės Gaižauskaitė, Gelžaitytė ir Jocytė padeklamavo po ei-lėraščių, A.Mažeikaitė supažindino su išymių vyrų pasisakymais apie moti-nas. Eug.Lucienė ir mokyt.D.Grybinaitė suvaidino linksmą pokalbį tarp dak-taro ir tarybinės moters. Po programos vyko gausios suneštinės vaišės ir smagūs šokiai.

R o m u v a

Daugelis lietuvių telkinių Vokietijoje Motinos dieną minėjo antrą gegužės

kė pamokslą, prisimindamas ir lietuves motinas. Šventės programa vyko parapijos namų salėje. Ją pradėjo Saaro krašto LB apylinkės pirmininkas Al-girdas Palavinskas sveikinimo žodžiu, atkreipdamas dėmesį į Saaro krašto valdžios atstovą Wiedemann ir į programos atlikėjus iš Vasario 16 gimnazijos. Mokiniai, vadovaujami mokytojos Joanos Vaičiulaitytės, šoko tautinius šokių, dainavo ir deklamavo. Akordeonu taut. šokių palydėjo ir vėliau bendriems šokiams grojo berniukų bendrabučio vedėjas Vilius Lemkė. Veikė užkandžių ir gėrimų bufetas.

----- xXx -----

JONAS K. VALIŪNAS PASITRAUKĖ Į POILSĮ

Toks geležinis JAV-bių armijos dėsnis, kad žmogus, sulaukęs 65 metų, nepaisant jo fizinės ir dvasinės sveikatos, turi pasitraukti iš tarnybos. Inž. J.K. Valiūnui 65 metai sukako š. m. kovo 24. Kadangi jis nuo 1955 vadovavo 8591 LS lietuvių kuopai Schwetzingene, tai atsisveikinimas buvo labai iškilmingas, vykęs keliais tarpsniais.

Firmasis tikrai kariškas atsisveikinimas suruoštas kovo 21. Maj. Valiūnas pakvietė į jį ir Vasario 16 gimnazijos mokinius su mokytojais. 8591 LSCo yra tiltų statymo dalinys. Tuo metu jis vykdė pratimus Leeheime prie Reino. Atsisveikinimo iškilnių proga kuopa užsimojo pastatyti pontoninį tiltą per Reiną rekordiniu laiku.

Aikštelėje prie upės buvo pastatytos dvi palapinės: viena su gausiais užkandžiais ir karšta kava, antra atvira su suolais žiūrovams tam atvejui, jei lytų. Atvykusius į iškilmes pasitiko maloni lietuviška aplinka: tarp Vokietijos ir JAV-bių vėliavų linksmi plevėsavo ir Lietuvos trispalvė, iš garsintuvų trenkė Br. Jonušo maršai, kuopos vyrai kalbėjo lietuviškai, o kuopos vadas maj. Valiūnas važinėjo karišku džypu su raudona vėliava, kurios vienoj pusėj švietė vytis, o kitoj - Gedimino stulpai.

Tilto statyba pradėta 11 val. Ją vykdė dvi kuopos: iš vienos pusės Reino lietuvių 8591 LSCo, o iš kitos - vokiečių 8594 LSCo. Vadovavo maj. J.K. Valiūnas. Jam davus įsakymą, abiejose Reino pusėse keliasdešimt sunkvežimių su pontonais skubėjo į upę ir metė savo krovinį į vandenį. Greitieji laiveliai, pasigavę pontonus, zvimbė su jais į nustatytą vietą ir jungė į tiltą. Savo tilto dalį iki vidurio Reino Valiūno kuopa pastatė rekordiniu laiku, per 20 minučių sujungdama 58 pontonus. Vokiečiai užtruko ilgiau. Po 50 minučių per 400 m tiltą pradėjo važiuoti sunkvežimiai.

12 valandą vidury Reino ant tilto susirinko JAV-bių armijos štabo bei dalinių viršininkai, vokiečių Bundeswehro atstovai ir apie pusantro šimto karių bei svečių. Atsisveikinimo kalbas pasakė 130-tos inžinerijos brigados vadas pulk. P.J. Offringa iš Hanau, 549 inžinerijos bataliono vadas pulk. leit. M.D. Sprague ir kiti aukšti amerikiečių karininkai bei vokiečių Bundeswehro dalinių vadai. Amerikiečiai kalbėtojais pabrėžė, kad jei 8591 LSCo yra pirmaujanti kuopa, tai maj. Valiūno nuopelnas. Šis dalinys Leeheime per Reiną yra pastatęs šimtą tiltų. Aukštieji vokiečių karininkai gyrė Valiūno kvalifikacijas ir bendradarbiavimo dvasią. Įteikta krūva brangių dovanų, pagyrimo lapų, o Ingė Valiūnienė ir Laima Valiūnaitė, šiemetinė Vasario 16 gimnazijos abiturientė, apdovanotos gėlėmis. Pakelti stiklai Ratzeputz, palinkėta laimės ir sėkmės, pasitraukus į poilsį.

Maj. J.K. Valiūnas, dėkodamas už pagerbimą sakė, kad jam liūdna palikti tokį šaunų dalinį, kuriuo jis didžiuojasi. Ši diena jam padės prisiminti amerikiečių kuopose ištarnautus 34 metus.

Keletą valandų buvo sustabdytas visas susisiekimasis Reinu. Pradėjus ardyti tiltą, visi buvo pakviesti į palapinę pietų. Mūsų gimnazijos mokiniai ir kiti svečiai turėjo progos pasivažinėti Reinu greitaisiais amerikiečių laiveliais.

Paskutinė maj. J.K. Valiūno tarnybos diena 8591 LS kuopoje buvo kovo 31. Iš ryto kuopoje susirinko vadai ir vyrai, daugelis su šeimomis. Atsisveikinimo iškilmės pradėtos šv. mišiomis, aukotomis kun. Br. Liubino. Savo pamoksle

Jis prisiminė 30 metų laikotarpį. Pirmą kartą su Valiūnu susitiko 1952 Kaiserslauterne, bet netrukus buvo perkeltas į Schwetzingeną. Per tą laiką Valiūno šeimoje gimė 5 vaikai. Juos krikštijo pamokslininkas.

Valiūnas buvo didelis Vasario 16 gimnazijos rėmėjas. Hüttenfeldas buvo jo antri namai. Per 27 metus nebuvo ten renginys, kuriame nebūtų dalyvavęs. Tą mokyklą baigė jo 3 vaikai. Taip pat mokykloje nebuvo jokių iškilmių, į kurias nebūtų buvę pakviesti gimnazijos mokiniai ir mokytojai. Čia visi būdavo vaišingai priimami ir apdovanojami. Kuopos šventės buvo surištos su lietuviškomis pamaldomis. Šiandieninės šv. mišios yra padėka Dievui už Valiūnui suteiktą gerą sveikatą, leidusią jam ne tik vadovauti kuopai, bet ir dirbti lietuviškiems reikalams. Išreiškė viltį, kad ir įpėdinis eis tuo pačiu keliu, kad lietuviškos pamaldos kuopos dar toliau ras vietas.

Per šv. mišias buvo giedamos lietuviškos g. mės. Po pamaldų maj. J.K. Valiūnas dėkojo kun. Liubinui už maldas ir pamokslą, išreikšdamas viltį, kad jo įpėdinis maj. Endrikaitis išigys kuopoje ir lietuviuose daugiau nuopelnų už jį.

Oficialus kuopos vado pareigų perdavimas vyko 11 val. aikštėje. Išsirikiavo apie 100 šalmuotų vyrų (3 būriai su vadais). Prie jų atžygiavo išeinantis kuopos vadas maj. J.K. Valiūnas, naujas vadas maj. Arno Endrikaitis ir 549 inžinerijos bataliono vadas pulk. leit. M.D. Sprague. Valiūnas perdavė p.l. Sprague kuopos vėliavą, kuris ją įteikė Endrikaičiui. Valiūnas pastebėjo esant patenkintas, galėjęs 27 metus tarnauti šiame daliny ir naudotis viršininkų palankumu. Čia esą vyrų, kurie dar buvo negimę, kai jis perėmė kuopos vadovavimą. Matęs daug malonių veidų, su kuriais daug metų teko dirbti ir kurių darbas buvo be priekaištų. Liūdna, kad reikia skirtis, ir džiugu, kad kuopa palieka geram stovy ir gerų vadų rankose. Dėkojo už gerą darbą, sąžiningą pareigų atlikimą ir linkėjo sėkmės.

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybos pirmininkas tėv. Alf. Bernatonis sakė, kad su šia kuopa susipažino 1948 prie Frankfurto, kai jos vyrai pakrovė transporto lėktuvus gelbėti užblokuotam Berlynui. Netrukus kuopai vadovauti atėjo Valiūnas. Jos vadas ir kuopa turi neįkainojamų nuopelnų mūsų gimnazijai. Todėl nutarta vieną klasę pavadinti majoro Jono K. Valiūno ir 8591 LS inžinerijos kuopos vardu. Valiūnui įteikė gintarinį rožinį, o I. Valiūnienei - gintarinę puošmeną.

Gimnazijos direktorius Jonas Kavaliūnas, lydimas dviejų tautiniais drabužiais apsirengusių mokinių, mokyklos vardu įteikė A. Šapokos "Lietuvos istoriją" ir menišką adresą, tardamas, kad V. Neatsisakė pats ir su kuopa išpildyti jokie gimnazijos prašymo. Jis patikėjo gimnazijai tris savo vaikus, kuriuos mokykla išauklėjo ir išmokė, paruošdama juos studijoms ir gyvenimui.

Vokietijos LB Valdybos sekretorė M. Šmitienė dėkojo daugelį metų buvusiam pirmininkui ir įteikė gražią tautinę juostą. Vokietijos lietuvių moterų klubų federacijos pirmininkė Eug. Lucienė įteikė didelę puokštę gėlių su linkėjimu visai Valiūnų šeimai ramaus ir laimingo gyvenimo.

Po iškilmių aikštėje visi buvo pakviesti į pikniką gražiam pušinėly prie kuopos kareivines. Ten laukė palapinė su gausiais šaltais užkandžiais ir karšta kava su pyragais. Nuolatine srovele tekėjo putotas alutis iš stacinių. Netrukus ilga eilutė nusitiesė prie skrudinamų mėsos kepinų.

Pasisotinus, pradėtas paskaitinis atsivirkštinimo su maj. J.K. Valiūnu tarpinis. Pulk. leit. Sprague šypsodamasi sakė, kad ši diena laiminga ir j. Endrikaičiui. Išreiškė pasitenkinimą, kad teko dirbti su maj. Valiūnu. Tikrasis, kad ir Endrikaitis turįs gerą ryšį su Valiūno ypaty

Maj. Endrikaitis pasakojo, kad Valiūnui vadovaujant kuopai, teko spręsti daug painių klausimų. Jo sprendimai buvo geri. Per tą laiką kuopa gavo daug pagyrimo raštų ir susilaukė įvertinimo.

M. Šmitienė Vokietijos LB vardu dėkojo už tai, kad šalia savo tarnybinių pareigų atlikimo rado laiko dirbti ir Vokietijos lietuvių bendruomenėje, net 9 metus jai pirmininkaudamas. Išreiškė viltį, kad nebebūdamas surištas

su kuopa, dar daugiau laiko pašvęs mūsų Bendruomenei. Atsisveikinimo kalbas pasakė ir kaimyninės 8592 LS vokiečių kuopos vadas, Bundeswehro ir vietos vokiečių policijos atstovai ir kt. Kiekvienas kalbėtojas įteikė dovanas: gražią lempą, meškeriojimo bei šaudymo įrankius, irklus, krepšį su įvairiais gėrimais, kumpiu, dešromis ir kitais užkandžiais, laikrodį ir t.t.

Dėkodamas, inž. J.K. Valiūnas sakėsi esąs sujaudintas tokiomis brangiomis dovanomis, kurių nesijaučia vertas. Linkėjo, kad abi kaimyninės kuopos - lietuvių 8591 LS ir vokiečių 8592 LS - ir toliau artimai bendradarbiautų. Džiaugėsi gausiais ir brangiais svečiais, kurie šią dieną daro neužmirštama. Kvietė visus dar ilgiau čia pasilikti, o jei kam lauke šalta - užeiti į kuopos svetainę.

Inž. J.K. Valiūno išleistuvės pasižymėjo ne tik dideliu iškilmingumu, bet ir nemažesniu nuoširdumu bei draugiškumu. Tenka priminti jo didelius nuopelnus Vokietijos lietuvių bendruomenei. Jis visą laiką aktyviai dalyvavo jos veikloje, eidamas atsakingas garbės pareigas. Nuo 1960 iki šios dienos buvo renkamas į LB Tarybą ir daug kartų pirmininkavo jos posėdžiams. Sudarius nuolatinę Tarybos prezidiumą, dvi kadencijas po trejus metus (1973 - 1978) buvo jo pirmininku. Vokietijos LB Valdyboje buvo 13 kadencijų (1960, 1962-1972 ir 1981), iš kurių 9 kadencijas (1965-1972 ir 1981) pirmininkavo.

1968 įkūrus Vasario 16 gimnazijos kuratoriją, visą laiką joje atstovauja LB Tarybai, renkamas į Kuratorijos kontrolės komisiją. Vokietijos lietuvių bendruomenei J.K. Valiūnas atstovavo IV Pasaulio LB Seime, vykusiame 1973 rugpjūčio 30 - rugsėjo 3 Vašingtone.

----- xXx -----

K E T U R I K U N I G A I - J U B I L I A T A I

Vieni didžiausių lietuvių visuomeninio ir bendruomeninio gyvenimo Vokietijoje variklių yra lietuviai kunigai, ypač besidarbuoją lietuvių sielovadoje. Neseniai keturi jų šventė ar švęs savo jubiliejus.

K a z i m i e r a s S e n k u s

Š.m. sausio 24 atšventė 65-ąją gimtadienį, o gegužės 30 sulaukė 40 metų kunigystės jubiliejaus, kurį iškilmingai švęs birželio 6 Stuttgarte. Yra gimęs Teiberių kaime, Žaliosios parapijoje, Vilkaviškio apskr. Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje ir kunigų seminarijoje. 1940 persikėlė į Mūnsterį, kur baigė kunigų seminariją ir buvo iššventintas kunigu. Trumpą laiką vikaravo vokiečių parapijoje, bet netrukus buvo paskirtas į lietuvių sielovadą Saksonijoje ir ten dirbo iki karo pabaigos.

Po karo atsidėjo muzikos studijoms: 1945-46 Regensburgo bažnytinės muzikos institute ir 1947-50 Popiežiškame bažnytinės muzikos institute Romoje, kurį baigė magistro laipsniu. Įgijęs akademinį muzikinį išsilavinimą, savo žinias ir talentą pritaikė praktikoje: rūpinosi religiniu Vokietijos lietuvių giedojimu ir pats dažnai gieda, organizuoja dainos ir muzikos būrelius, rūpinasi muzikiniu didesniųjų lietuvių renginių apipavidalinimu, yra įgiedojęs ir išleides lietuviškų giesmių plokšteles. Kun. Senkus yra paruošęs ir išspausdinęs keletą lietuviškų giesmynų; paskutinįjį 1981.

Dvigubas jubiliasas nuo 1955 gyvena ir dirba Vokietijoje. Paskyrimą sielovadiniam darbui lietuviuose yra gavęs iš Rottenburgo vyskupo ir jį uoliai vykdo, iš Stuttgarto dvasiškai aptarnaudamas plačioje apylinkėje gyvenančius tautiečius.

Gilia vaga kun. Senkus yra išvareš ir kultūriniame bei visuomeniniame darbe. Jis yra vienas Lietuvių kultūros draugijos steigėjų ir veiklus jos vadovybės narys; kas mėnesį išleidžia 6-ųjų puslapių "Lietuvio Baden-Württemberge" biuletenį, pats organizuoja ir kitiems padeda ruošti lietuviškus renginius.

Neišsiverčia be jo talkos ir Vokietijos LB, ypač Stuttgarto apylinkė, į kurios vadovybę nuolat renkamas. Jis ne tik nuolatinis dalyvis, bet ir lietuviškų renginių organizatorius Pforzheime.

Jubiliatas yra veiklus Vokietijos lietuvių kunigų vienybės valdybos narys, keletą metų buvęs jos pirmininku. Pasirūpino išleidimu 78 puslapių veikaluko apie savo brolių Jozą Senkų, Žygį, Kuninką, ilgą laiką gyvenusių, dirbusių ir mirusių Lietuvoje. Plačiai atverta yra sukaktuvininko pinigine lietuviškos labdaros bei kultūros reikalams.

V a c l o v a s Š a r k a

yra gimęs 1922 gegužės 2 Kaniukų kaime, Dūkšto parap. Taigi š.m. gegužės pradžioje peržengė 60 metų amžiaus slenkstį, gyvendamas ir dirbdamas Hamburge. Mokėsi Vytauto Didžiojo gimnazijoje Vilniuje. Ten pat įstojo į kunigų seminariją. Karui baigiantis atvyko į Bavariją. Mokslą tęsė ir baigė Eichstätto kunigų seminarijoje.

Kun.Šarka pasižymi judrumu ir veiklumu. Bene pirmas jo paskyrimas buvo į Grohno pereinamąją stovyklą, kur jau visą sunkią emigracijos procedūrą atlikę išeiviai buvo sodinami į laivus. Ir paskutinėmis dienomis dar vis atsisirasdavo įvairių painingų, kurias išnarplioti padėdavo paslaugusis kapelionas. Daugelis išeivių iki šiol su dėkingumu mini kun.Šarkos vardą.

Savo paslaugumu ir vaišingumu jubilias plačiai žinomas. Nė vienas, peržengęs jo slenkstį, neišeina nepavaišintas ir nepriglaustas, o jei reikalinga, tai ir nesušelptas. Pažįsta visus parapiečius, žino jų vargus, bėdas ir džiaugsmus. Jis krikštija, tuokia, lanko sergančius bei vienišus... ir laidoja. Laiko pamaldas Hamburge, Lübecke, Neustadte, Rendsburge, Geestachte, Bremene, Hannoveri, Salzgittery. Dažnaitą pačią dieną laiko pamaldas trijose vietose, viena nuo kitos nutolusiose šimtus kilometrų. Ne nuostabu, kad taip dirbdamas pervargsta. Prieš apie 30 metų eismo nelaimėje netoli Hamburgo buvo sunkiai sužeistas ir tik dėka savo tvirtos sveikatos ir jaunystės išliko gyvas.

Kun.Šarka turi gražų balsą. Visur, kur tik jis dalyvauja, skamba lietuviškos giesmės ir dainos. Jis dažnai gieda ir ukrainiečių pamaldose. Leidžia AUSROS VARTŲ biuletinį, vis gerindamas spausdinimo techniką. Jame paskelbia ir daug straipsnių iš vokiečių spaudos Lietuvą ir lietuvius liečiančiais klausimais.

Sukaktuvininkas garsėja Brežnevui siunčiamais laiškais, kurių nuorašus išsiuntinėja vokiečių laikraščiams ir užsienio diplomatams. Turbūt norėdamas jį nuraminti, sovietų konsulatas jam buvo pasiūlęs leidimą ilgesniam apsilankymui Lietuvoje, bet gavo atsakymą, kad siūlymą priims tik tada, kai ir kitiems lietuviams bus leista lankytis tėvynėje tomis pačiomis sąlygomis.

Kun.Šarka yra išleidęs keletą įvairaus dydžio Aušros Vartų Madonos ir kitais lietuviškais motyvais medalių ir paveikslų prieinamomis kainomis.

Jubiliatas yra populiarus Vokietijos lietuvių bendruomenės veikėjas. Kai tik kandiduoja, dažniausiai pirmuoju išrenkamas į Vokietijos LB Tarybą. Vokietijos LB Valdyba jį yra paskyrusi savo įgaliotiniu Hamburgui ir Žem. Saksonijai. Jo iniciatyva suruošiami Vasario 16, Motinos dienos, Baisiojo Birželio ir kiti minėjimai, kur jis kartais vienas pats atlieka visą programą.

Vokietijos lietuvių sielovados vadovybė yra suteikusi kun.Šarkai dekano titulą.

A u g u s t i n a s R u b i k a s

yra gimęs 1915 rugpjūčio 19 Skaisgirių kaime, Sintautų parap., Šakių apskr. Kunigų iššventintas Vilkavišky. Š.m. gegužės 10 šakako 40-osios kunigystės metinės.

Pradėjo sielovadinį darbą gražiame Kaimely, prigludusiame Nemuno pakrantėje. 1944 paskirtas į Aleksotą arčiau prie mokslinių versmių, bet priartėjus frontui, iš Kaimelio užuot panemune aukštyn, pasuko Žemyn - į Vokietiją. Karui pasibaigus, 1945 pradėjo filosofijos studijas Gregorianumo universitete Romoje, kur per vienerius metus įsigijo bakalauro laipsnį. Tačiau susilpnėjusi sveikata privertė mokslą nutraukti. Po ilgesnio poilsio

ir nenuolatinio sielovadinio darbo 1969 paskirtas į Memmingeną aptarnauti Augsburguro vyskupijos lietuvius.

Kun. Rubikas yra žinomas kaip brandus teologas bei filosofas iš straipsnių lietuvių spaudoje, iš paskaitų, skaitomų Europos lietuviškųjų studijų savaitėse ir kitur. Ypač mėgiamas jis paskaitininkas dėl lengvo ir nesunkiai suprantamo dėstymo, perpinto prasmingu humoru. Jis yra vienas pagrindinių gausių VLB Memmingeno apylinkės renginių bei vajų organizatorius ir rėmėjas.

GARBĖS SENJORAS ADOMAS GELŽINIUS

Š.m. balandžio 19 sulaukė 80 metų. Yra gimęs Lampsočių kaime, Šilutės apskr. 1926 baigė Lietuvių suaugusiųjų gimnaziją Klaipėdoje. Teologiją ir filosofiją studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Kunigu ordinuotas 1931. Dirbo evangelikų sielovadoje Kretingoje. 1937 išrinktas senjoru ir Konsistorijos viceprezidentu. 1941 repatrijavo į Vokietiją. Po karo aptarnavo Woltwiescho, Veltheimo ir Braunschweigo parapijas ir lietuvius Wattenstedte, Salzgittery ir kitur.

Jubiliatas yra Lietuvių evangelikų liuteronų vyriausios Bažnyčios tarybos ir jos prezidiumo narys. Bendradarbiauja lietuvių evangelikų spaudoje. Vokiečių kalba parašė knygą "Lutherische Kirche Litauens".

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

V a s a r o s a t o s t o g o s

Šiais metais prasideda liepos 2. Tą dieną popiet mokiniai išvažinėja į namus. Po atostogų į bendrabutį suvažiuoja rugpjūčio 29. Nauji mokslo metai prasideda rugpjūčio 30.

T a u t i n i ū š o k i ū k u r s a i

Romuvoje vyko balandžio 19-29. Vadovavo mokyti. Jadvyga Matulaitienė iš New Yorko. Ji į Hüttenfeldą atskrido balandžio 18. Tą pačią dieną iš Zūricho į kursus važiavo ir lietuvių tautinių šokių grupės VILTIS vadovė Joana Stasiulienė su dviem šokėjais - Uršule Sigg ir Andriumi Bruderer. Pažymėtina, kad tą grupę sudaro vieni šveicarai, daugiausia akademinio išsilavinimo jaunuoliai - es ir šoka tik lietuviškus šokius. Vėly vakarą vykstant automobiliu iš Lampertheimo traukinių stoties į Hüttenfeldą, įvyko sunki eismo nelaimė: sudaužytas automobilis, o juo važiavusios keleivės greitosios pagalbos nugabentos į ligonines - J. Stasiulienė į akių kliniką Mannheime, o Uršulė Sigg - į Lorsche ligoninę. Iš klinikos J. Stasiulienė atleista balandžio 22, o U. Sigg iš Lorsche ligoninės - balandžio 26. Mažiausiai nukentėjo A. Bruderer ir vairuotoja: jie visą laiką aktyviai dalyvavo šokių kursuose.

Į kursus pasitobulinti buvo atvykusi Hamburgo liet. moterų grupės vadovė Elena Baliulienė, Mūncheno RATUKO steigėja ir ilgametė vadovė Alina Griniėnė, dabartinė vadovė mokyti. Kristina Dreslerienė, seniūnė Kristina Pauliukevičiūtė ir Marius Dresleris. Kursų vadovė J. Matulaitienė ir gimnazijos grupės vadovė Joana Vaičiulaitytė pirmą dieną sudarė darbotvarkę ir tiksliai vykdė. Buvo dirbama daug ir įtampiai. Per 10 dienų mokiniai išmokyti naujų šokių, jų žingsniai ir visi judesiai apšlifuoti ir sudrausminti.

Balandžio 29 suruoštos pabaigtuvės. Iš Baselio atsikviestas prof. dr. Juozas Eretas. Dalyvavo Kuratorijos valdyba, visi mokiniai, mokytojai bei kiti gimnazijos darbuotojai ir arčiau gyvenantieji tautiečiai. Baigiant vakarieniauti, prabilo direktorius J. Kavaliūnas.

Jis sakė, kad Hüttenfeldas ir mūsų gimnazija nedideli, tačiau mokykla įdomi mokinių sąstatu ir jų skaičiumi. Ji laikosi ne tik vokiečių vyriausybių ir jų vyskupų, bet taip pat JAV-bėse, Kanadoje ir kitur gyvenančių lietuvių parama. Gyvenimas čia vienodokas, bet netrūksta ir įvairovių. Kad ir šios dienos išskilmės. Prof. J. Eretas iš Šveicarijos ir mokyti. J. Matulaitienė iš New

Yorko atvyko padėti gimnazijai. Sutikome juos išskėstomis rankomis ir atviromis širdimis.

Prof. Eretas, gimes ir išsimokslines Šveicarijoje, 1918 parašė veikalą apie Lietuvą vokiečių kalba; 1919 jis buvo išleistas ir prancūzų kalba. 1919 atvyko į Vauną ir stojo savanoriu į Lietuvos kariuomeną. Paskirtas organizuoti informaciją, įsteigė ELTA. 1922 gavo Lietuvos pilietystę, išrinktas į Seimą. Įsteigus universitetą, profesoriavo nuo 1922 iki 1930. Priklausė katalikiškoms organizacijoms, būdamas jų vadovybėse. 1940 okupuojant Lietuvą, su šeima grįžo į Šveicariją. Ir ten būdamas, nėbėdi rankų sudėjas - rašo veikalus apie Lietuvą ir ją ištikucią nelaisvę, skaityto paskaitas. Ir į gimnaziją atvyko su dovanomis: atvežė pilną pagaminą jo peties parašytų knygų, kurios bus išdalytos mokiniams ir mokytojams.

Direktorius paprašytas tarti žodį, prof. dr. Juozas Eretas dėkojo už pakvietimą. Jam svečiavimasis Hüttenfelde esąs lyg viešėjimas pas a.a. aktorę Aldoną, kuri 7 metus vaidino ka mytinio Mannheimo tautiniame teatre ir kur jis ją dažnai lankydavo. Ka bėtojas prisiminė, kai kartą jai teko vaidinti veikale, kur buvo prieškomunistinių pasisakymų. Komunistai naikalavo veikala išimti iš repertuaro, grasindami atentatu. Aldonai teko vykti į teatrą ir vaidinti policijos saugomai. Prof. Eretas didžiavosi savo dukra ir statė pavydžiu lietuviškam jaunimui.

Juozanoje veikė Lietuvos informacijos biuras, kuriame dirbo šios dienos svečias ir klaipėdielis Ašmys, irgi rašęs disertaciją. Jie labai susidraugavo. Ašmys sirgo džiova. Mirė 1918 gripu. Mirėstančiam draugui Eretas pažadėjo vykti į atgimstančią Lietuvą ir bent vienerius metus vietoje jo padirbėti. Pažada įvykdė; tik vietoje vienerių išbuvo 21 metus, sukūrė ir išaugino lietuvišką šeimą. Išvyko tik Lietuvai praradus laisvę, jos jieškodamas ir vėl raskamas savo senoje tėvynėje Šveicarijoje, kur galėjo toliau dirbti Lietuvos labui.

Relegentas kvietė nepasiduoti ir Vakaruose skleidžiamai įtaigai, kad esant maži ir negalime priešintis rusams. Pasidavimas defetistinėms nuotakoms būtų lygus tėvynės išdavimui. Mums reikia jaunų žvalių tautiečių, kurie uoliai dirbtų tėvynės laisvei atgauti.

Labai svarbu išlaikyti lietuvių kalbą. Jos atsisakymas būtų gražiausios pasaulio kalbos išdavimas. Čia profesorius papasakojo kaip jis, studijuodamas germanistiką, susipažino su lietuvių kalba, o per ją ir su lietuvišiais studentais, kurių 35 anuomet studijavo Friburgo universitete.

Sovietinių komunistų ideologas Suslovas yra pasakęs, kad bus Lietuva, bet be lietuvių. Jis apsiriko. Lietuviai yra kultūringa tauta, o visi kultūringi žmonės savo kalbą brangina. Mūsų kalbos lopsį profesorius atseka /zijoje maždaug prieš 3.000 metų, kai ten vyravo matriarchalinė visuomenės santvarka. Taigi lietuvių kalbą sukūrė moterys. Šiam teiginiui pagrįsti pateikė keletą pavyzdžių. Vienas jų - tai lietuviškų pavardžių galūnės. Tėvo Ereto ir sūnus yra Eretas, bet duktė jau Eretaitė, o žmona Eretienė. Moterys nenorėjo turėti tą pačią pavardę kaip ir vyrai. Vokiečių, anglų, prancūzų ir kitose moderniose kalbose moterys turi tą pačią pavardę su vyrais. Suminėjo ir daugiau pavyzdžių, kaip bjaurių keiksmazodžių neturėjimas, žodžių laipsniavimas į apačią, kirčiavimas, dviskaitos išlaikymas ir kt.

Lietuvių kalbos vertei pabrėžti prof. Eretas pasikvietė į pagalbą didįjį vokiečių Sauerweiną (+1904), mokėjusį 50 kalbų, bet labiausiai pamilusį mūsų kalbą. Nepraleido nesuminėjęs ir žymiųjų prancūzų filologų Jean J.E. Reclus ir Antoine Meillet atsiliepinų, iškeliančių lietuvių kalbos vertę ir grožį. Galop kalbėtojas kvietė ir šios gimnazijos auklėtinius prisidėti prie tos nuostabios kalbos puoselėjimo ir vystymo.

Sugrotas Dr. Sauerweino-Girėno parašytas Mažosios Lietuvos himnas "Lietuviais esame mes gimė". Dėkodamas už tautinę dvasią stiprinančią kalbą, direktorius J. Kavaliūnas įteikė prof. Eretui brangią dovaną - Armino Lipšio pagamintą Romuvos pilies vario graviūrą, o mokinės prisegė gėlę.

Tautinius šokius pranešinėjo pati kursų vadovė mokyt. Jadvyga M a t u - l a i t i e n ė . Sušokti naujai išmokti šokiai: čigonėlis (8 mišrios poros), vėdaras (taip pat), landutė (8mergaitės) ir įvairių šokių pynė (8 mišrios poros). Akordeonu grojo Vilius Lemkė. Už parodytą triušą ir kant-rybę, lavinant gimnazijos tautinių šokių grupę, direktorius įteikė mokyt. Matulaitienei tokia pat dovana kaip ir prof. Eretui, su puokšte gėlių, iš-vardydamas jos nuopelnus mūsų tautiniams šokiams, kuriuos dėstė prieš ka-rą gimnazijose Lietuvoje, o po karo Vokietijoje. Išvykusi į JAV-bes suor-ganizavo ten keletą liet.taut.šokių grupių ir joms vadovavo, o New Yorko TRYPTINIUI ir dabar tebevadovauja, dalyvaudama įvairiuose lietuvių ir tarp-tautiniuose renginiuose. Buvo lietuvių tautinių šventės Čikagoje vadovė. Yra JAV-bių švietimo tarybos narė tautiniams šokiams.

Direktorius pabrėžė šios dienos svarbą sakydamas, kad vėliau mokiniai turės pagrindą didžiuotis mate ir girdėję į juos kalbant tokį žymų žmogų, koks yra prof. Eretas, ir mokėsi šokti pas žymią mūsų taut.šokių mokytoją Matu-laitienę. Pastebėjo, kad šiuose kursuose dalyvavo ir iš Šveicarijos atvyku-si liet.taut.šokių grupės VILTIS steigėja ir ilgametė jos vadovė Joana Sta-siulienė su dviem šokėjais - Andriumi Bruderer ir Uršule Sigg. "Vilties" moterys apdovanotos gėlių puokštėmis, o Andriui mokinė prisegė gėlę. Gėlė-mis apdovanota ir Muncheno RATUKO taut.šokių grupės steigėja Alina Grinie-nė. Gimnazijos liet.taut.šokių grupės vadovė mokyt. Joana Vaičiulaitytė taip pat pagerbta gėlių puokšte. Gimnazijos ūkio vedėja Eugenija Lucienė savo 60-to gimtadienio proga, kuri prieš porą savaičių smagiai atšventė Pe-tersburge (Floridoj), padovanojo mokyklos šokėjoms gražią tautinių drabu-žių eilutę.

Kursų vedėja Matulaitienė atsisveikinimo žody apgailėstavo, kad taip grei-tai prabėgo jos viesnagė, džiaugėsi pagyvenusiai lietuviškoje aplinkoje. Įdo-mu ir malonu buvę susipažinti su šveicarais, šokėjais iš Muncheno ir Ham-burgo atstove. Išsivežanti gražiausius įspūdžius. Ragino jaunimą nesustoti pusiaukelėj - ir toliau puoselėti lietuvių kalbą ir šokį. Tikintis pasima-tyti JAV-bėse 7-oje laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventėje. At-sidėkodama mokyt. Vaičiulaitytei už pagalbą, įteikė knygą apie liet.tauti-nius šokius.

Mokyt. Matulaitienės pakviesti, visi sustoję ratu ir susikibę rankomis, sugie-dojo "Lietuva brangi". Išleistuvės baigtos šokėjų ir jų mokytojų fotografa-vimusi. Jas nuo pradžios iki galo filmavo kun. J. Dėdinas.

Išsiskirsčius mokiniams į bendrabučius, valgyklos salėje likę svečiai su-giedojo Vokietijos liet. moterų klubų federacijos pirmininkei ir gimnazijos ūkio vedėjai Eug. Lucienei Ilgiausių metų gimtadienio proga. Sukaktuvininkė pavaišino vynu, šampanu ir pyragais. Vakarota iki vidurnakčio.

Balandžio 30 rytą visi svečiai išskubėjo namo: VILTIES šokėjai su savo va-dove Stasiulienė į Zūrichą, o prof. J. Eretas į Baselį. Mokyt. J. Matulaitienė su Alina Griniene pasuko į Muncheną, bet Matulaitienė rytojaus dieną grįžo į Romuvą ir gegužės 2, aplankiusi dar Lorschą, Mainzą ir Wiesbadeną, iš Frankfurto išskrido į New Yorką.

A b i t u r i e n t ų i š l e i s t u v ė s

Egzaminus žodžiu Weinheimo vokiečių gimnazijoje š.m. gegužės 10-12 laikė penki Vasario 16 gimnazijos abiturientai: Eimantas Sakalauskas, Irena Schulte, Robertas Slavikas, Laima Valiūnaitė ir Kristina Veršelytė. Išlai-kė 4, o R. Slavikas dėl egzaminų komisijos klaidos turi matematikos egzami-ną perlaikyti.

Gegužės 12 vakare gimnazijos valgyklos salėje įvyko abiturientų išleistu-vės. Be pačių abiturientų ir kai kurių tėvų dalyvavo visi mokiniai, moky-tojai, gimnazijos tarnautojai ir bendradarbiai. Po gausios ir skanios va-karienės direktorius Jonas K a v a l i ū n a s , kreipdamasis į abitu-rientus pastebėjo, kad ši diena pasiekta po 13-kos sunkių ir ilgų mokslo metų. Būdami toli nuo Lietuvos, baigėte vienintelę lietuvių gimnaziją Va-karų pasaulyje. Išmokote lietuvių kalbą. Tai didelis turtas. Esame mažos, bet garbingos tautos nariai. Pasaulis stebisi kieta lietuvių laikysena so-

vietinėj okupacijoj. Savo ir buv. direktoriaus V. Natkevičias vardu kalbėtojas linkėjo mokyklą paliekantiems jaunuoliams - ėms sėkmės ateities gyvenime, prašydamas nenutraukti ryšių su gimnazija, LB ir savo tauta. Įteikė dovanas knygomis - prof. J. Ereto "Adam der Europäer" ir kun. J. Prunskio "Lietuviai Sibire" su atitinkamais įrašais ir visų mokytojų parašais.

Kuratorijos pirmininkas tėv. Alfonsas Bernatonis pastebėjo, kad šiandien džiaugiasi ne tik abiturientai, bet ir gimnazijos vadovybė, nes mato savo darbo vaisius. Gauti brandos atestatai sako, kad absolventai yra pasiruošę laisvam gyvenimui. Iki šiol už juos buvo atsakinga gimnazija. Atsakomybė surišta su drausmės priemonėmis. Šiandiena - išsilaisvinimo diena. Bet išsilaisvinta ir nuo gražiausių gyvenimo dienų. Jas ateity dažnai temdys rūpesčių debesėliai. Prašė neužmiršti, kad gimnazija buvo namai, kurių ir toliau durys bus atvertos. "Eikite į gyvenimą su Dievu širdyje", sakė kalbėtojas. Jis dėkojo direktoriui, mokytojams ir auklėtojams už triūsą, o taip pat visiems, kurie sudaro sąlygas jaunimui šią mokyklą lankyti ir baigti.

Šis vakaras atžymėtinas visiems mokiniams. Jis rodo, kad tik kietas darbas ir susidrausminimas veda į laimėjimą. Tėv. Bernatonis įteikė abiturientams po vokelį pirmiesiems žingsniams už mokyklos sienų paremti ir po Andre Martin/Peter Falke knygą "Christus stirbt in Litauen".

Vokietijos LB Valdybos pirmininkas Vingaudas J. Damijonaitis prisiminė, kad ir prieš daugel metų, kai jis baigė šią gimnaziją, jau buvo kalbama, kad jos amžius trumpas. Bet mokykla ne tik laikosi, bet ir daro pažangą: nugriovė barakus, pasistatė du didelius namus. Buvę jos mokiniai jau padeda savo gimnazijai. Prašė ir abiturientus, kai išeis į gyvenimą, surasti būdą jai padėti. Kvietė glaustis prie LB ir padėti vykdyti jai savo uždavinius: išlaikyti lietuvių ir paremti tautos kovą už laisvę. Vokietijos LB Valdybos vardu įteikė po St. Butkaus knygą "Vyrai Gedimino kalne".

Abiturientų klasės auklėtojas ir vicedirektorius Andrius Šmitas sveikino tris dienas didžiausiu nervų įtempimu laikiusius 8 egzaminus ir dabar besidžiaugiančius savo laimėjimais abiturientus. Visiems mokiniams priminė, kad po metų kitų ir jų laukia tokios baisios dienos. Juo kruopščiau pasiruošiama egzaminams, juo lengviau ir geriau jie išlaikomi. Kiekvienam padovanojo atvirukų su Lietuvos istorijos vaizdeliais ir po pakabą raktams su lietuviškais ženklais, kurie primins, kokią gimnaziją baigė.

Kun. Fr. Skėrys sveikino Lietuvių evangelikų jaunimo ratelio vardu, pastebėdamas, jog šios mokyklos pagrindinis uždavinys yra auklėti lietuvių vaikus tautine ir krikščioniška dvasia. Trys abiturientai baigiamiesiems egzaminams pasirinko tikyba. Įteikė visiems po Naująjį Testamentą, patardamas sunkiose gyvenimo valandose įieškoti jame stiprybės ir paguodos. Pridėjo ir po vokelį.

Mokyt. Aloys Weigel kalbėjo vokiškai su humoru. Jis sakė, kad šiemetiniai abiturientai buvo žinomi kaip sunkiausiai apvaldoma klasė. Jį apėmė piktas džiaugsmas, kai patyrė, kad jos globėju paskirtas A. Šmitas, pats šią gimnaziją baigęs. Bet jis su klase susitvarkė. Prieš egzaminus teko dirbti ne 6, bet 7 dienas per savaitę. Vieną šeštadienį, kai gimnazija buvo tuščia, juos klasėje užtiko direktorius. Oras buvo tirštas ir ne tik nuo kavos garų... Užtrenkęs duris išėjo. Po valandėlės grįžo su maišu pyragaičių. Už anuometinį atlaidumą įteikė O. Kavaliūnienei puokštą gėlių. Taip pat po 5 rožes padovanojo visoms abiturientėms, o Sakalauskui ir Slavikui - po buteliuką, pastebėdamas, kad šiandien jiems prasiplėtė laisvės ribos, bet išpėjo ja nepiktnaudžiauti.

Abiturientų tėvų vardu žodį tarė inž. Jonas K. Valiūnas. Šiandien trečią kartą pergyvenęs tėvišką džiaugsmą. Du jo sūnūs - Algis ir Rainis - anksčiau šią gimnaziją baigė. Jie didžiuojasi lanke vienintelę lietuvių gimnaziją laisvajame pasauly. Šios mokyklos absolventai neturėtų niekados užmiršti, kad yra lietuviai. Gaila būtų vargo ir lėšų, jei tai atsitiktų. Dėkojo direktoriui ir kitiems mokytojams už vaikų mokymą ir auklėjimą.

Virtuvės personalo ir savo vardu abiturientus sveikino gimnazijos ūkio vedėja Eug. L u c i e n ė ir įteikė po dovaną.

Lidija K a i r y t ė perskaitė būsimųjų abiturientų laišką išeinantiems abiturientams, taikliu humoru apibūdinančiu kiekvieną atskirai ir visus bendrai.

Mokyt. T h e e l su 6 naujais abiturientais, pats grodamas gitara, padainavo linksmų kupletų.

Abiturientų vardu padėkojo Irena S c h u l t e : direktoriui, klasės auklėtoju ir visiems mokytojams už didelį triūsą, ruošiant juos abitūros egzaminams, virėjoms už gerą maitinimą. Pripažino, kad 12-tos klasės atsišveikinimo žody jie buvo teisingai apibūdinti. Visiems mokiniams, ypač 12-tai klasei, linkėjo pergyventi tą džiaugsmą, kurį jie šiandien pergyvena.

A b i t u r i e n t a i

Eimantas SAKALAUSKAS gim.1961 liepos 28 Kaune. 9 klases vidurinės mokyklos baigė 1977 Kaune. Tais pačiais metais su tėvais atvyko į Vak.Vokietiją ir įstojo į Vasario 16 gimnazijos XI klasę. Čia šoko tautinius šokius, daug fotografavo, sportavo, važinėjo automobiliu, ekskursavo po Vokietiją ir užsienį. Buvo Prancūzijoje, Ispanijoje, Italijoje, JAV-bėse (šokių šventėje). Netrukus pradės mokytis programuotoju Siemens firmoje Kėlne.

Irena SCHULTE gim.1957 lapkričio 26 Sibire (Kamčatkoj). Pradžios mokyklos 8 skyrius baigė Vilniuje 1972. Tais pačiais metais su tėvais atvyko į Vokietiją ir įstojo į Vasario 16 gimnazijos IX klasę, bet po metų persikėlė į vokiečių gimnaziją. 1981 vėl grįžo į Romuvą tęsti mokslo lietuvių gimnazijoje. Mėgsta muziką ir modernius šokius, skaitybą, keliones. Be Europos yra aplankiusi Afrikos, Azijos ir Šiaurės Amerikos kraštus ir ketina dar vis keliauti.

Robertas SLAVIKAS gim.1961 liepos 28 Kaune. Ten pat 1977 baigė vidurinės mokyklos 9 klases. Tais pačiais metais atvyko į Vokietiją ir įstojo į Vasario 16 gimnazijos X klasę. Yra fotografijos meno mėgėjas, organizavo skaidrių rodymus su varžybomis, šoko tautinius šokius, vaidino. Daug važinėjo automobiliu. Aplankė visas Europos valstybes ir daug užsienio kraštų. Dalyvavo liet.tautinių šokių šventėj JAV-bėse. Baigęs gimnaziją, ketina užsidirbti pinigų studijoms.

Laima VALIŪNAITĖ gim.1961 gegužės 2 Schwetzingene, Vokietijoje. Pradžios mokyklos 5 skyrius baigė Bensheime 1972 ir tais pat metais įstojo į Vasario 16 gimnaziją. Čia buvo skautė, šoko tautinius šokius, dalyvavo mokių dainos rately.

Kristina VERŠELYTĖ gim.1963 rugpjūčio 22 Wormse, Vokietijoje. 4 skyrius baigė Hüttenfeldo pradžios mokykloje 1974 ir tais pat metais įstojo į Vasario 16 gimnaziją, bet po pusmečio perėjo į vokiečių gimnaziją Viernheime, kuria palankiusi 1975-78, grįžo į Vasario 16 gimnaziją. Šalia mokymosi gimnazijoje lankė Valst.šokių mokyklą, dainavo gimnazijos chore, šoko tautinius šokius, priklausė skautams ir vadovavo AUŠROS tunto draugovei, suorganizavo keletą ekskursijų į skautų stovyklas Didž.Britanijoje. Daug skaito grožinės literatūros ir kitų knygų lietuvių ir vokiečių kalbomis. Žada studijuoti matematiką Mannheimo universitete.

ROMO KALANTOS MIRTIES DEŠIMTMETIS

paminėtas jo susideginimo dieną - gegužės 14. Rytą mokiniai rinkosi į klases šventiškai apsirengę ir nusiteikę. Skautai buvo pasipuošę išėiginėmis uniformomis. 8 valandą vėliavos aikštelėje iki pusės stiebo pakelta Lietuvos vėliava, tautos himną giedant. Direktorius paaikškino šių liūdnu iškilmių prasmę. Prieš 10 metų Romas Kalanta parodė pasauliui, kaip lietuvis moka savo tėvyne gyli ir už ją aukotis. Tauta nemiršta, kai yra kas už ją miršta. Vėliavos pakėlimu ir tautos himnu minime jo didžiąją auką.

Sugrįžus į klases, lituanistinių dalykų mokytojai supažindino mokinius su įvykiais prieš 10 metų Kauno teatro sodelyje, su R.Kalantos laidotuvėmis,

po jų sekusiomis jaunimo demonstracijomis, išvirtusiomis į riaušes, ir barbarišku jų malšinimu.

Akademinė minėjimo dalis vyko po vakarienės gimnazijos skaitykloje, papuoštoje menišku Kalantos paveikslu ir lietuviškomis trispalvėmis. Pradėjo direktorius J. Kavaliūnas, sakydamas, kad sveikata ir gyvybė yra brangiausias žmogaus turtas. Bet yra vertybių, aukštesnių už fizinę gyvybę. Kristaus pavyzdžiu krikščionys aukoja gyvybės už Dievą ir tikėjimą, už tėvynę ir kitus žmones. Tokia auka yra didvyriškas veiksma, įkvepiąs kartų kartas.

Trumpą paskaitėlę apie Kalantą skaitė jauna mokytoja Dalia Grybinaitė. Ji per praėjusias Velykas lankėsi Vilniuje ir norėjo nuvykti į Kauną aplankyti Kalantos susideginimo vietą bei kapą, bet negavo leidimo nei kojos iš sostinės iškelti. Jauniesiems klausytojams priminė atsitikimą mūsų gimnazijoje prieš metus, kai vienas mokinys, neatsargiai elgdamasis su chemikalais, smarkiai apsidegino. Jis sakė kentėjęs baisias kančias. O Kalanta apsipylė benzinu ir susidegino, šaukdamas "Laisvės Lietuvai". Prieš mirtį apie parą kentėjo dar baisiau, negu tas mūsų mokinys. Tada Kalanta buvo 19 metų moksleivis, t.y. tokio amžiaus, kokio anuomet buvo paskaitininkė ir kokio yra pernai apsideginęs mūsų moksleivis ir daugelis klausytojų. Tai idealistų amžius. Tokio amžiaus jaunimas geriausiai supranta Romo auką. Jam tėvynė ir laisvė nebuvo tik gyvenamoji vieta ar atsipalaidavimas nuo moralės bei doros varžtų, bet už gyvybę brangesnės gėrybės.

D. Grybinaitė perskaitė vienos liudininkės - Kauno gyventojos - pasakojimą apie Romo Kalantos susideginimą, kokį įspūdį padarė kauniečiams jo auka, apie komunistų paskleistus melus, kad susideginęs buvęs nepilno proto, jų pastangas paslėpti lavoną ir sutrukdyti iškilmingas laidotuves ir dėl to kilusias riaušes. Apie Kalantos mirtį ir barbarišką riaušių malšinimą rašė didžiųjų Vakarų valstybių spauda.

Rūta Aidytė ir Lidija Kairytė padeklamavo Bernardo Brazdžionio eilėraščių. Vakare visi susirinko parke prie vėliavos ir sugiedojo Marija, Marija. Andrius Narbutis perskaitė maldą į Lietuvos kankinius. Nuaidėjo populiaris giesmė "Kaip grįžtančius namo paukščius..." Inga Bitautaitė perskaitė maldą už tėvynę, o Lidija Kuršytė - ištraukų iš Sibiro lietuvių maldaknygės. Sugiedojo "O Kristau, pasaulio Valdove", maldos už tėvynę tasinį skaitė Monika Gaižauskaitė. Giedant tautos himną, uniformuoti skautai iš lėto nuleido trispalvę.

Šv. mišias už Kalantos vėlę, už jo tėvus ir visus, nukentėjusius ir tebekenciančius dėl Lietuvos laisvės, Hüttenfeldo katalikų bažnytelėje aukėjo kun. J. Dėdinas. Į liturgines maldas jis įpynė prašymus mūsų tėvynei laisvės, tvirtybės kovojantiems dėl jos ir dėl teisės laisvai išpažinti tikėjimą. Besimeldžiantieji kunigo lūpomis siuntė maldas į Aukščiausiąjį, kad jis globotų lietuviškąjį jaunimą, saugotų nuo nutautimo ir nuslydimo į nedorus klystkelius. Pamaldos baigtos Švč. Mergelės Marijos litanija.

----- xXx -----

L i e t u v i ų k u l t ū r o s i n s t i t u t a s

aplankraščiu Nr.2 pranešė, kad š.m. kovo 6 Valdybos nariai taip pasiskirstė pareigomis: Vincas Bartusevičius - LKI vedėjas, dr. Jonas Norkaitis - vedėjo pavaduotojas, dr. Kajetonas J. Čeginskas - sekretorius. Numatyta pradėti leisti sąsiuvinio formato LKI leidinių seriją, spalio mėnesį sušaukti antrą LKI metinį suvažiavimą, pradėti telkti lietuvišką archyvinę medžiagą.

Archyvui tinkamas patalpas Romuvoje perleido Vokietijos LB Valdyba. Archyvo vedėjas mokyt. A. Šmitas, kuriam visuose darbuose talkins dipl. bibl. Artūras Hermanas ir mokyt. Marytė Šmitienė, pradėjo rinkti įvairiuose Romuvos pastatuose išbarstytus vertingus dokumentus ir raštus. Be to jau keletas Europoje gyvenančių lietuvių yra pažadėję perleisti LKI archyvui savo dokumentinę medžiagą, o knygas - steigiamai bibliotekai. Iš Mūncheno jau pergabentos dr. Jono Griniaus knygos.

LKI archyvas jau priima saugoti LB apylinkių, lietuviškų įstaigų, organizacijų ir privačių asmenų ateičiai išsaugotiną medžiagą bei knygas.

Jau pasirodė du pirmieji LKI leidiniai po 18 psl. Pirmame V. Bartusevičius rašo apie LKI uždavinius ir darbus, antrame išspausdintas dr. J. K. Čeginsko straipsnis apie Juožą Lukšą-Daumantą (1921-1951) - iš Lietuvos laisvės kovų istorijos.

L i t u a n i s t i k o s k a t e d r a

Pasaulio LB Valdyba paskelbė, kad ji 1981 lapkričio 20 pasirašė sutartį su Illinois universitetu Chicagoje steigti lituanistikos katedrą. Universitetas katedrai skiria 150.000 dol., lietuvių visuomenė turi surinkti 600.000 dol. Surinkus pusę sumos, katedra pradės veikti 1984-85. Universitetas leidžia studentams pasirinkti lituanistiką šalutine ar pagrindine studijų šaka, o pradėjus veikti katedrai, bus galima įsigyti lituanistikos magistro bei daktaro laipsnius.

PLB ir Lėšų telkimo komitetas prašo visus lietuvius pritarimo ir piniginės paramos. Pinigais ir pasižadėjimais jau surinkta 90.000 dolerių. Aukas siųsti Pasaulio lietuvių bendruomenės fondui (Lithuanian World Community Foundation) 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, U.S.A.).

KUN.FR.SKĖRYS IR BROLIAI DRESLERIAI LAIMĖJO PREMIJAS

Verbavimo, rinkos ir viešosios nuomonės tyrimo institutas su būstinėmis Šveicarijoje ir Liuksemburge pakvietė kun. Fr. Skėrį ir brolius Marijų bei Eduardą Dreslerius į savo metinį kongresą Briusely š.m. balandžio 30 - gegužės 3. Ten jie buvo pagerbti gegužės 2.

Įteikdamas pripažinimo dokumentą, Instituto direktorius dr. Hans Fielitz pažymėjo, kad kun. Fr. Skėrys pagerbiamas už jo straipsnį, išspausdintą Lietuvos vokiečių laikrašty RŪTA (Die Raute) Nr. 3-1980 apie senąjį lietuvių Joninių paprotį. Nušviesdamas jo gyvenimo kelią, kalbėtojas nurodė, kad kun. Skėrys yra kilęs iš Klaipėdos krašto, baigęs Valstybinę mokytojų seminariją ir 1941 repatrijavęs į Vokietiją. Dabar mokytojauja vienintelėje Vakarų pasaulyje lietuvių gimnazijoje Hüttenfelde ir daug rašo lietuvių bei vokiečių spaudoje.

Broliai Marius ir Eduardas Dresleriai pagerbti už jų išspausdintą ir išleistas matematikos knygas. Jiems taip pat įteikti garbės pažymėjimai. Visi pagerbtieji buvo atvykę su žmonėmis.

Kun. Fr. Skėrys, Instituto vadovybės paskviestas, gegužės 2 skaitė paskaitą apie lietuvių kalbą, mūsų tautos praeitį, įskaitant ir nepriklausomybės laikotarpį, apie kraštą ir gyventojus. Antra paskaitos dalis buvo skirta su pažindinimui su lietuviškėmis Joninėmis, t.y. temai, už kurią paskaitininkas buvo pagerbtas. Paskaitos klausėsi per šimtas savo visuomenėse užimančių neeilinę padėtį asmenų, suvažiavusių iš 5 žemynų ir 20 valstybių.

M.K.ČIURLIONIS G.POMPIDOU BIBLIOTEKOJE PARYŽIUJE

Iki šiol muziejaus biblioteka neturėjo jokios medžiagos apie M.K. Čiurlionio kūrybą. Dabar dail. A. Krivickas padovanojo bibliotekai Z. Šepečio meno leidinį "M.K. Čiurlionis", Čiurlionio parodos Berlyne katalogą, skaidrių iš Čiurlionio galerijos ekspozicijos Kaune bei 8 Čiurlionio muzikos plokšteles.

LITERATŪRINIAI APTARIMAI ANNABERGE

Jau septintus metus gyvuojantis lietuvių literatūros būrelis kovo 26-28 pravedė Apučio novelių ir Degutytės eilėraščių aptarimą. Abu autoriai yra vieni įtakingiausių savo kūrybos srityse. Jų kūryba remiasi giliu žmogiškumu, asmeniška patirtimi ir tautinių verčių iškėlimu.

Rudeniniame suvažiavime, kuris įvyks rugsėjo 17-19 Annaberge, numatyta aptarti brandaus iševio rašytojo Katiliškio romaną "Miškais ateina ruduo". Visi, besidomį literatūra, kviečiami dalyvauti šio romano aptarime, kuris bus pravestas laisvos diskusijos forma.

Norintieji dalyvauti, prašomi kreiptis į senjorą J. Urdzė (Annaberger Str. 400 5300 Bonn-Bad Godesberg), arba į A. Hermann (C.M.v. Weber-Str. 14, 6901 Bamental).

Velykų proga VLB Mūncheno apylinkės valdyba paskelbė aplinkraštį Nr.3. Turinys: A.Valevičiaus religinis straipsnis apie Velykas, ištrauka iš kun.St.Ylos prisiminimų apie velykinę išpažintį, paminėtas Lietuvos katalikų Bažnyčios kronikos dešimtmetis ir vietos žinios. Bendralaiškis papuoštas nuotraukomis iš Vasario 16 minėjimo Mūnchene.

Motinos dienos minėjimas gegužės 8 Mūnchene sutraukė svetelių iš tolimų apylinkių. Pradėtas visų sudainuota "Oi, neverk, motušėle". Pasveikinimo žodį tarė LB apylinkės pirmininkas dipl.inž.R.Hermanas. Filosofijos stud. A. Valevičius aptarė motinos meilę, kaip švenčiausią iš visų emocinių santykių. Šiuo metu pergyvenama motinystės krizė, kurios priežastį prelegentas matė žmogaus nuvertinime apskritai. Motinos diena suteikia progą susimąstyti ir motinystės problemoms apsvarstyti.

Vargo mokyklos ir darželio vaikučiai dainelėmis, muzika ir vaidinimėliu džiugino širdis. Grupelė moterų padainavo trejetą dainelių, klaipėdietė poetė Ch.Kügel padeklamavo eilėraščių, o RATUKO mergaitės pašoko Mikitiene bei sadutę ir apdovanojo motinās gėlėmis. Visi buvo pavaišinti motinų ir merginų suneštinėmis.

----- xXx -----

M I R U S I E J I

M a g d a l e n a FEDERAVIČIENĖ-Protasevičiūtė, VLB Bad Zwischenahno narė, mirė 1982 vasario 22 Bad Zwischenahne. Palaidota vasario 26 po gedulingų pamaldų. Laidojimo apeigas atliko kun.dek.V.Šarka. Į laidotuves buvo susirinkę daug tautiečių net ir iš tolimesnių vietovių. Našlys vyras suruošė dideles šermenis.

Velionė buvo gimusi 1896 liepos 18 Trilaukio kaime, Pajevonio parap., Vilkaiviškio apskr. Lietuvoje buvo ūkininkai ir pramonininkai. Po karo gyveno DP stovyklose. Be našlio vyro dar liko sūnus Evaristas, gyvenęs Winnipege, Kanadoje. Kiekvienais metais jis lankydavo savo tėvus ir iškeldavo dideles vaišes, sukviėdamas daug žmonių.

M a t i l d a PETKEVIČIENĖ-Baranauskaitė, VLB Neustadto/Holst.apylinkės narė, mirė 1982 kovo 18.Neustadte. Palaidota po gedulingų pamaldų kovo 22 miesto kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun.V.Šarka. Buvo gimusi 1904 sausio 3 Slavikuose.

J o n a s LENGVINAS, VLB Stuttgarto apylinkės narys, mirė 1982 gegužės 19. Palaidotas gegužės 24 Gönningeno (Reutlingen) kapinėse. Laidojimo apeigas atliko kun.Fr.Skėrys. Laidotuves dalyvavo daug žmonių. Ant kapo sudėta daug vainikų ir gėlių.

Buvo gimęs 1899 gegužės 19 Šilalėje, Tauragės apskr. Tėvai turėjo 15 ha ūkį ir 5 vaikus. 1941 repatrijavo į Vokietiją. Į Gönningeną atvyko 1943. Paliko žmoną, sūnų ir dvi dukras, brolių ir dvi seseris ir daug tolimesnių giminių.

Tėvas **P a u l i u s** LOSLEIN - Pater Archangelus, OFM Cap., mirė 1982 vasario 13 Fuldoje. Palaidotas vasario 18 Bebroje. Buvo gimęs 1903 Alzey. 1924 įstojo į kapucinų vienuolyną, 1930 išventintas į kunigus. Atvyko į Lietuvą ir 13 metų dirbo vienuolių kapucinų gimnazijoje Plungėje. Buvo gerai išmokęs lietuvių kalbą. 1940 sugrįžo į Vokietiją. Atjautė lietuvius tremtinius. Keletą kartų pravedė lietuvių kunigų rekolekcijas.

P e t r a s MUSTEIKIS mirė 1982 vasario 5 Hamburg-Altonoj. Palaidotas Altonos centrinėse kapinėse (Zentralfriedhof) po gedulingų pamaldų vasario 9. Laidojimo apeigas atliko kun.V.Šarka. Buvo gimęs 1907 gegužės 15 Salose/Lietuvoj. Mirė pervažiuotas greitojo miesto traukinio.

P a u l i n a LUKOŠEVIČIENĖ mirė 1982 kovo 22 Lūbecke. Palaidota kovo 26 to miesto Vorwerker kapinėse. Buvo gimusi 1898 sausio 25 Klaipėdoje.

O s k a r a s RAMANAUSKAS mirė kovo 11 Liebenburge-Salzgitter. Palaidotas kovo 17 Lebenstedte-Salzgitter naujose kapinėse. Buvo gimęs 1931 vasario 3 Kybartuose.

Numatomie renginiai

1982 birželio 5 - LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS Stuttgart-Ost, Landhausstrasse 65 C, St.Nikolaus parapijos mažojoje salėje. Programa: Atidarymas. Dr.Kest.Girnius - Mokslas-religija-kultūra. 13,45 val. pietūs. 16 val. dr.L.Z.Pašaitienė - Kaip perkelti pas mus į Vokietiją lietuvišką kultūrą iš užsienio? 20 val. Evang.Taikos bažnyčioje (Friedensplatz/Schubartstr.) prof. dr.Vytenio Vasyliūno viešas vargonų koncertas.

1982 birželio 6 - Iškilmingos vysk.dr.Antano L.Deksnio pamaldos St.Nikolaus bažnyčioje, Weirastrasse 120, kun.K.Senkaus 40 metų kunigystės jubiliejaus proga - 11,15 val. Iškilmingi pietūs 13,15 val. Kolpinghaus (Bad Cannstatt, Waiblingerstr.27). Kas norėtų užsisakyti nakvynę ir apie dalyvavimą sekmarcionio pietuose reikia pranešti iš anksto kun.K.Senkui (Schubartstr.16, 7000 Stuttgart 1 - Ost; tel.0711-432839).

1982 birželio 16-20 VOKIETIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ SUVAŽIAVIMAS Dieburge, Konvikt-Weg 23, Bischof-Ketteler-Haus. Bendroji suvažiavimo tema - Ar galima be dogmų teisingai tikėti? Pradžia - birželio 16-tą 19 val.: vakarienė, registracija. Kiekvieną dieną: 8 val. šv.mišios su mąstymais, psūryčiai, 10 val. paskaita su diskusijomis, 12,30 val. pietūs, 15 val. kavutė, 16 val. pranešimas, 18 val. vakarienė, 20 val. prof.dr.V.Vasyliūnas - Saulės sistema (skaidres rodys kun.R.Glückert).

Birželio 17 šv.mišias koncelebruos vysk.Deksnis su kunigais. 10 val. suvažiavimo atidarymas ir prel.dr.L.Tulabos paskaita apie žmogaus sutvėrimą. 16 val. kun.Br.Liubinas - Savo parapija išlaikyti padėk.

Birželio 18-tą 10 val. prof.dr.A.Maceina - Kas yra dogmos? 16 val. dr.K.J.Čeginskas - Teisingumas ir politika.

Birželio 19-tą 10 val. kun.J.Dėdinas - Ką reiškia tikėti teisingai - neteisingai? 15 val. Jau-nimo simpoziumas - Ką Dievas sujungė, žmogus teneatskiria. Moderuoja dr.Saulius Girnius.

18 val. Šv.Petro ir Povilo bažnyčioje (Marktplatz) vysk.Deksnio pontifikalinės pamaldos. Pamokslas kun.A.Bungos, G.R. Religinis koncertas.

Birželio 20-tą 9,30 val. suvažiavimo įvertinimas. 10,45 val. šv. mišias aukos ir užbaigiamą žodį pasakys vysk.Deksnis. 12 val. pietūs ir atsisveikinimas bei atsiskaitymas.

Vienam asmeniui pilnas pragyvenimas - 32-35 DM už parą. Moksleiviams, studentams ir nepajėgiantiems susimokėti bus daroma nuolaida. Daugiau pasiturintieji prašomi prisidėti auka iš-laidoms padengti. Registruotis galima greičiau, vėliausiai iki birželio 8 pas tėvą Alf. Bernatonį (6110 Dieburg, Minnefeld 34; tel.06071-22213) arba pas savo lietuvi kunigą.

1982 birželio 19 ir 20 PABALTIEČIŲ KRIKŠČIONIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS 30-MEČIO minėjimas Annaberger (Bonn, Annaberger Str.400). Pradžia 16 val.

1982 birželio 26 - J o n i n ė s Vasario 16 gimnazijoje (Hüttenfeld, Romuva). Įvairi programa. Laužas. Bufetas. Kviečiami visi.

1982 liepos 17 - rugpjūčio 1 LIETUVIŲ VAIKŲ VASAROS STOVYKLA Romuvoje (Hüttenfeld). Mokestis: už pirmą vaiką 12 DM, už antrą - 10 DM, už trečia ir kitus tos pačios šeimos vaikus po 8 DM į dieną. Vadovaus: stud.Živilė Vilčinskaitė-Grodbergienė, buv. Vasario 16 gimnazijos mergaičių bendrabučio vedėja mokyt.M.Dambriūnaitė-Šmitienė ir mokyt.K.Grodbergas. Registruotis: Litauische Volksgemeinschaft, 6840 Lampertheim 4; tel.06256-322.

1982 rugpjūčio 15-21 XXIX EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ St.Mary's College, Strawberry Hill, Twickenham (netoli Londono), Didž.Britanijoje. Kaina - 125 anglų svarai. Užsisakant, reikia įmokėti 10% laido. Adresas: 2,Ladbroke Gardens, W11 2PT, London.

1982 spalio 30 ir 31 VOKIETIJOS LB DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS. Paskaita - Lietuvos pagrindis ir jo idėjų skleidimas Vakaruose. Veiklos apžvalga.Vakaronė.

1983 vasario 19 VASARIO 16 MINĖJIMAS Hüttenfelde (Bürgerhaus).

INFORMACIJOMS leisti aukojoti:

Dr.med.Th.Kirkilionis iš Coburgo 500 DM; dr.med.Stasys Šereika iš Queidersbacho 200 DM; Elena ir Viktoras Vilkutaičiai iš Norheimo ir Kazys Bernotavičius iš Kaiserslauterno po 100 DM; J.Pečiulaitienė iš Nauj.Zelandijos 54,12 DM; Juozas Černius iš Mainzo 50 DM; Zigmus Vencius iš Heidesheimo 48 DM; Liucijonas Vilčinskas iš Hageno, J.Lasys ir A.Miškelevičius abu iš Mainzo, H.Petratis iš Hamminkelno ir Pr.Suoka iš Ludwigsburgo po 20 DM; Stasys Petkevičius iš Hageno 17,40 DM ir J.Kokštas iš Bremeno 13 DM. A č i ū .

Vokietijos LB Valdybos INFORMACIJOS 6840 Lampertheim 4 Tel.06256-322
Sąskaita banke - Konto Nr.5817978 BLZ 67070010 Deutsche Bank Weinheim